

Uitspraaknr. 07.081-127

Datum:

21 november 2007

Onvoldoende begeleiding mentor, leerlingen met vwo-perspectief krijgen les op havoniveau, communicatie, klachtbehandeling, verjaring; klacht gedeeltelijk gegrond; voortgezet onderwijs.

De klacht

Een moeder klaagt erover dat de mentor haar zoon het eerste semester van de vierde klas havo onvoldoende heeft begeleid waardoor hij niet naar 4 vwo heeft kunnen gaan. (LKC 07.081)

Zij klaagt er tevens over dat leerlingen met een vwo-perspectief, waaronder haar zoon, in het derde leerjaar onvoldoende worden uitgedaagd doordat alle leerlingen dat jaar op havoniveau les krijgen. Dit is volgens de moeder pedagogisch-didactisch onverantwoord.

Verder klaagt de moeder erover dat de school haar niet heeft geïnformeerd dat haar zoon in het derde leerjaar op havoniveau les zou krijgen. Evenmin heeft de school haar van te voren geïnformeerd op grond van welke niveaueisen en met behulp van welke instrumenten bepaald zou worden of haar zoon na het derde leerjaar naar 4 havo of 4 vwo zou kunnen gaan.

Tot slot klaagt de moeder erover dat de directeur van de school haar klacht over het functioneren van deelschool onvoldoende serieus heeft genomen, hetgeen volgens haar onder meer blijkt uit het gegeven dat de directeur laat en slechts schriftelijk op haar klacht heeft gereageerd. (LKC 07.127)

De feiten

De zoon is na de basisschool op elfjarige leeftijd naar de school gegaan. De school bestaat uit verschillende deelscholen: drie deelscholen onderbouw, een deelschool bovenbouw VMBO beroepsgericht, een deelschool bovenbouw VMBO theoretisch en een deelschool bovenbouw havo/vwo. In de eerste twee jaren worden de klassen heterogeen samengesteld. De zoon is na de eerste twee jaar met een vwo-perspectief naar derde klas van de deelschool bovenbouw havo/vwo gegaan. In derde klas zitten havo en vwo-leerlingen. Het derde jaar kunnen de leerlingen laten zien wat hun capaciteiten zijn. In maart van derde klas geven alle vakdocenten per leerling het advies havo of vwo. In een breed klassenteam (bestaande uit alle vakdocenten) wordt vervolgens besproken wat de wensen en prestaties van de leerling zijn en welke adviezen aan deze leerling worden gegeven. Op basis hiervan neemt het klassenteam een besluit over een advies dat naar de ouders en leerlingen wordt gestuurd.

De zoon is na derde klas overgegaan naar 4 havo.

De visie van partijen

Partijen hebben hun standpunten uitvoerig toegelicht.

Overwegingen van de Commissie

De Commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de mentor de zoon in het eerste semester van de vierde klas onvoldoende heeft begeleid.

Uit de schoolgids van de school blijkt dat het mentoraat in onder- en bovenbouw een belangrijke plaats inneemt. Zo staat onder meer beschreven: “De spil in de begeleiding is de mentor. De mentor geeft zelf vak- en mentorlessen en heeft aandacht voor de ontwikkeling en resultaten van de leerlingen. Door verschillende vormen van begeleiding ontwikkelt de leerling inzicht in zijn eigen mogelijkheden. Er wordt in de lessen veel aandacht besteed aan leermotivatie door zorg te dragen voor een goede sfeer en welbevinden van elk kind. Leerlingen worden gestimuleerd hun aanleg zo goed mogelijk te ontwikkelen. De mentor begeleidt de leerlingen bij het keuzeproces door een intensieve oriëntatie op de toekomst. Hij verzorgt de rapporten en onderhoudt de contacten met de ouders van de leerlingen.”

Op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht kan vastgesteld worden dat de mentor wist van ambitie van de zoon om naar het vwo te gaan. Ook wist de mentor dat de mentor uit derde klas met de moeder had afgesproken dat haar zoon mogelijk zou kunnen doorstromen naar het vwo. De mentor heeft aangegeven dat hij de zoon in algemene zin heeft aangemoedigd en aangespoord. Hij heeft niet concreet met hem gesproken over zijn ambitie om door te stromen naar het vwo. Evenmin heeft hij met de zoon besproken dat zijn werkhouding en resultaten in positieve zin zouden moeten veranderen als hij een kans wilde maken om naar het vwo te gaan. De mentor heeft het onderwerp ook niet aangesneden tijdens de rapportbespreking. De zoon zat volgens de mentor op de juiste plek, te weten 4 havo, het niveau dat hem aan het einde van derde klas was geadviseerd.

Nu de mentor wist dat de zoon naar het vwo wilde, had van hem naar het oordeel van de Commissie, gezien de omschrijving van de rol van de mentor in de schoolgids van de school, verwacht mogen worden dat hij daar specifiek aandacht aan besteedt. Niet het havoadvies maar de ambitie van de zoon om naar het vwo te gaan had het uitgangspunt van zijn begeleiding moeten zijn.

Daarmee is niet gezegd dat de zoon in dat geval na de kerst had kunnen doorstromen naar 4 vwo, maar er zou dan wel meer aandacht zijn geweest voor het (inzicht in) de eigen mogelijkheden van de zoon en de daarbij behorende keuze voor de havo of het vwo.

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot de conclusie dat de mentor de zoon onvoldoende heeft begeleid en acht dit klachtonderdeel gegrond.

Naar aanleiding van de klacht die gaat over het derde leerjaar van de zoon (2005-2006) heeft de Commissie eerst stilgestaan bij de vraag of deze klacht op tijd is ingediend. Het uitgangspunt van de Commissie is namelijk dat een klacht ingediend moet worden binnen een jaar na de gebeurtenis waartegen de klacht gericht is. Verjaring is verschoonbaar als is geprobeerd om de klacht op een andere manier op te lossen, bijvoorbeeld door de kwestie op schoolniveau te bespreken. Daarvan is hier sprake naar het oordeel van de Commissie.

Wel verwacht de Commissie in dat geval dat de klacht wordt ingediend binnen een redelijke termijn na het moment waarop de pogingen om de kwestie op een andere manier op te lossen,

zijn gestaakt. De moeder heeft vanaf 2005 haar zorgen over het derde leerjaar geuit. Zij heeft hierover gesproken met de mentoren van het derde en vierde leerjaar en later met deelschoolleider en de adjunct-directeur. Na het gesprek met deelschoolleider en de adjunct-directeur, dat medio 2007 heeft plaatsgevonden, heeft de moeder hier niet meer op schoolniveau gesproken.

De Commissie oordeelt dat de moeder binnen een redelijke termijn na deze laatste poging de klacht heeft ingediend en zal de klacht dan ook in behandeling nemen.

De Commissie stelt vast dat partijen het er over eens zijn dat op de school gedurende eerste twee leerjaren leerlingen van alle niveaus bij elkaar in de klas zitten en dat de leerstof gedifferentieerd wordt aangeboden. De meningen van partijen lopen uiteen over de vraag of er in het derde leerjaar havo/vwo ook nog gedifferentieerd les wordt gegeven. Volgens de moeder heeft haar zoon in het derde leerjaar havo/vwo alleen op havoniveau les gehad, hetgeen naar de mening van de moeder pedagogisch-didactisch onverantwoord is. De moeder voelt zich in haar mening gesteund door de onderwijsinspectie.

De Commissie stelt vast dat de onderwijsinspectie de school in 2003 en 2007 op acht kwaliteitsaspecten heeft beoordeeld, te weten kwaliteitszorg, toetsing, leerstofaanbod, tijd, onderwijsleerproces, schoolklimaat, zorg/begeleiding en opbrengsten. Zowel in 2003 als in 2007 heeft de onderwijsinspectie aangegeven dat de kwaliteit van het aspect leerstofaanbod, dat bepaalt of leerlingen in staat worden gesteld om zich optimaal te ontwikkelen en aangeeft of het aanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen, voldoende is. De kwaliteit van het schoolklimaat vond de inspectie beide jaren goed en de kwaliteit van overige aspecten was voldoende. Uit de rapportages van de inspectie kan naar het oordeel van de Commissie hooguit worden afgeleid dat er ruimte is voor verbetering maar niet dat er op de school sprake is van een pedagogisch-didactisch onverantwoorde situatie. Daarmee is niet de vraag beantwoord of er in het derde leerjaar havo/vwo alleen op havoniveau les is gegeven. Volgens de moeder was dat het geval omdat haar zoon alleen maar havo boeken had. Uit dat enkele gegeven volgt naar het oordeel van de Commissie niet automatisch dat er dus alleen op havoniveau les werd gegeven. De directeur heeft ter zitting naar voren gebracht dat er naast de gestandaardiseerde schoolboeken gebruik wordt gemaakt van eigen lesmateriaal zodat er beter ingespeeld kan worden op de verschillende onderwijsbehoeften. Ook heeft ze aangegeven dat leerlingen uitleg kunnen krijgen en opgaven kunnen maken op zowel havo- als vwo-niveau. Dit heeft de moeder niet weersproken.

Op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht komt de Commissie tot de conclusie dat aannemelijk is geworden dat er in het derde leerjaar havo/vwo op beide niveaus les wordt gegeven. De Commissie acht de klacht dat er in het derde leerjaar havo/vwo alleen op havoniveau les is gegeven dan ook ongegrond.

Nu ervan uitgegaan kan worden dat er in het derde leerjaar havo/vwo op beide niveaus les wordt gegeven zou het in strijd met dit beleid zijn als de school de moeder informeert dat haar zoon in derde alleen op havoniveau les zou krijgen. De Commissie stelt vast dat de mentor in het derde jaar met de moeder over dit onderwerp heeft gesproken en aan de moeder heeft laten weten de vakdocenten op meerdere manieren kunnen achterhalen wat leerlingen aankunnen. Ook uit de schoolgids kan afgeleid worden dat er in het derde leerjaar havo/vwo wordt gedifferentieerd. In de schoolgids is eveneens aandacht besteed aan de beoordeling van leerlingen. Zo staat er geschreven "Vier keer per jaar ontvangen leerlingen een rapport: twee keer een geschreven vakrapport en twee keer een overzichtsrapport. In de vakrapporten wordt

per vak aan de hand van criteria een beoordeling gegeven. Aspecten van beoordeling zijn: aandacht en interesse, deelname aan de kringgesprekken, inzet, werkhouding, verzorging van het werk, samenwerking en resultaten.

Aan het eind van elk vakrapport staat welke punten door de leerling verbeterd kunnen worden. De rapporten worden met de leerlingen en hun ouders besproken en hen wordt gevraagd een reactie te geven. De beoordeling komt niet tot stand op grond van onderlinge vergelijking. Elke leerling wordt getoetst aan de hand van zijn individuele mogelijkheden. Aan de hand van de rapporten kan een leerling inzicht krijgen in wat hij (nog niet) kan.”

Ter zitting heeft de directeur aangegeven dat er op de school bewust voor is gekozen om cijferrapporten zo min mogelijk te gebruiken. Dat past niet binnen het concept van de school, waarbij ervan uit wordt gegaan dat kwaliteit veel meer is dan meten. Hieruit kan niet afgeleid worden dat er niet met niveau eisen wordt gewerkt. De directeur heeft aangegeven dat er onder meer wordt gekeken naar het analytisch vermogen van een leerling, het vermogen om te abstraheren, om verbanden te leggen en om zaken vanuit verschillende invalshoeken te bekijken.

Afhankelijk van hetgeen een leerling heeft laten zien, kan vastgesteld worden op welk niveau de leerling functioneert. Per vak wordt aangegeven op welk niveau een leerling functioneert en alle vakdocenten tezamen geven aan het einde van het derde leerjaar het advies havo of vwo. De mentor bespreekt dat advies vervolgens met de ouders.

Op grond van de informatie in de schoolgids en de gesprekken die de moeder in het derde leerjaar heeft gevoerd, had zij naar het oordeel van de Commissie op de hoogte kunnen zijn van de wijze waarop wordt bepaald of haar zoon naar de havo of het vwo zou doorstromen. De klacht hierover is dan ook ongegrond.

Overigens kan de Commissie zich wel voorstellen dat de moeder in de veronderstelling was dat haar zoon naar het vwo zou gaan aangezien de mentor uit het derde leerjaar tijdens het adviesgesprek heel expliciet heeft uitgesproken dat het de zoon zeker zou lukken om in het eerste semester van 4 havo te laten zien dat hij op zijn laatst na de kerstvakantie alsnog naar vwo zou kunnen doorstromen. De Commissie zal hierover een aanbeveling doen.

Naar aanleiding van het laatste klachtonderdeel merkt de Commissie het volgende op.

De Commissie stelt vast dat de directeur naar aanleiding van de twee brieven die de moeder haar heeft gestuurd binnen een week heeft gereageerd. Dat is snel naar het oordeel van de Commissie. Naar aanleiding van de eerste brief is er door de directie met de moeder gesproken. Weliswaar was de directeur zelf niet bij dat gesprek aanwezig, maar daarmee is de moeder akkoord gegaan. Toen de moeder na dit gesprek haar nog immer bestaande klachten schriftelijk aan de directeur kenbaar heeft gemaakt, heeft de directeur op verzoek van de moeder schriftelijk en binnen de door haar gevraagde termijn van twee weken gereageerd. Aangezien de moeder had verzocht schriftelijk te reageren kan het de directeur niet verweten worden dat ze dit heeft gedaan. De Commissie oordeelt dan ook dat deze klacht ongegrond is.

De Commissie heeft met instemming vernomen dat de directeur in haar verweerschrift en ter zitting heeft aangegeven naar aanleiding van deze klacht met de moeder om de tafel gaat zitten. De Commissie denkt dat dit goed is, aangezien de Commissie zich kan voorstellen dat de moeder toch nog zit met een aantal vragen.

Het oordeel van de Commissie

De klacht tegen de mentor is gegrond. De klacht tegen de directeur is ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan om na te gaan of het voldoende duidelijk is (beschreven) wanneer en op welke gronden leerlingen tussentijds van het ene naar het andere niveau kunnen doorstromen.